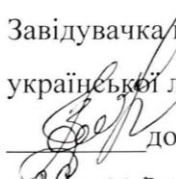

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет української філології та журналістики
Кафедра української літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри
української літератури
 доц. Демченко А.В.
«29» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ»

Спеціальність:

014 Середня освіта (Українська мова і література)

Факультет української філології та журналістики

2019/2020 н.р.

Робоча програма з дисципліни «Виразне читання» для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).

Розробник: старша викладачка Галаган В. В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української літератури

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1

Завідувачка кафедри української
літератури

(доц. Демченко А.В.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4/4	Галузь знань 01. Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Змістових модулів – 2/2	Спеціальність: 014 Середня освіта (українська мова і література)		
Загальна кількість годин – 120/120		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3/2 самостійної роботи студента – 5/4	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		28 год	6 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год	4 год.
		Консультація	
		год.	год.
		Самостійна робота	
68 год	110 год.		
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 43 % / 57 %

для заочної форми навчання 8 % / 92 %

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Програма нормативної дисципліни спрямована на поглиблення знань, умінь і навичок студентів з виразного читання.

Мета навчальної дисципліни: досягти засвоєння студентами теорії та практики виразного читання.

Завдання навчальної дисципліни:

теоретичні:

- ознайомити студентів з методикою виразного читання;
- дати уявлення про особливості та специфіку мистецтва виразного читання як одного із складових синкретичної природи театрального жанру;
- знати основні положення рецептивної естетики, теорії діалогізму М. Бахтіна, сутність системи К. Станіславського;
- розглянути основні положення засобів логіко-емоційної виразності читання в їх органічному зв'язку;
- вивчити партитурні знаки, правила української орфоєпії;
- осягнути особливості аналізу та підготовки до читання й виконання різножанрових творів письменників-класиків та сучасних дитячих письменників;
- продовжувати формувати у студентів навички самостійної роботи, зокрема, умінь користуватися різними підручниками, посібниками, словниками та монографічними працями, інформаційними ресурсами;

практичні:

- вдосконалювати навички виразного читання художніх творів із залученням сучасних літературознавчих підходів, основ методології, теорії тексту та його інтерпретації;
- здійснювати літературознавчий і виконавський аналіз творів;
- дотримуватися норм культури мови та комунікації;
- володіти технікою мовлення, керувати диханням і голосом;
- складати партитуру тексту;
- обирати манеру читання, що відповідає жанрово-стильовій специфіці твору;
- володіти засобами логіко-емоційної виразності читання / мовлення;
- асоціювати на практиці набуті знання, вміння і навички, готувати студентів до практичної роботи в школі.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими програмними компетентностями:

Загальнопредметні:

- Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

- Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України

Програмні результати навчання:

- Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

- Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію

- Організовує співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

- Керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 / 120 годин; 4/4 кредитів ECTS.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Техніка мовлення та засоби логіко-емоційної виразності читання

1. Вступ. Предмет, мета і завдання, теоретичні засади курсу. Джерела, за якими вивчається дисципліна.

2. Техніка мовлення. Поняття про техніку мовлення. Мовний апарат. Дикція, її значення у процесі виразного читання. Досконалість орфоепії як ознака високої культури мовця/читця.

3. Засоби логіко-емоційної виразності читання. Поняття «засоби логіко-емоційної виразності читання». Значення інтонації для логіко-емоційної виразності читання. Місце засобів логіко-емоційної виразності читання в загальній системі виразного читання. Значення засобів логіко-емоційної виразності читання для професійної підготовки вчителя

4. Основні положення та практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання. Мовні такти та їх значення для процесу читання, мовлення. Паузи. Логічні наголоси. Емоційна функція наголошених слів. Темп мовлення. Позамовні рухові засоби виразності (поза, жести, міміка). Словесна дія і спілкування з слухачами. Членування тексту на мовні такти. Шляхи і способи визначення логічних наголосів у єдності з методикою і темпом.

Змістовий модуль 2 Особливості читання творів різних жанрів

5. Підготовка та аналіз твору. Попередній аналіз (літературознавчий та виконавський) і підготовка твору до читання з урахуванням його жанрово-стильової специфіки.

6. Особливості виразного читання прози. Принципи вибору, аналізу, складання партитури та виразного читання прозового тексту. Специфіка виразного читання прозових творів різних жанрів (казки, гуморески, ліричної мініатюри, уривків з оповідань, повістей, романів).

7. Особливості виразного читання поезії. Аналіз і підготовка до виразного читання поетичних текстів. Специфіка складання партитури і виразного читання поетичних творів різних жанрів.

8. Особливості виконання драматичних творів. Різні форми усного виконання драматичних творів. Принципи відбору для виразного читання уривків з драматичних текстів та їх аналіз. Складання партитур уривків із програмових драматичних творів та вдосконалення майстерності.

9. Інсценізація творів. Теоретичні засади і практичні методи інсценізації. Принципи вибору текстів для інсценізації. Читання твору одною особою (перше знайомство) та його літературознавчий аналіз. Режисерська розробка тексту (визначення кількості дійових осіб, створення їхніх «біографій», накреслення основних ліній характеру). Пошук зорового образу твору (час, місце, обставини дії) та стилю інсценізації. Читання твору в особах. Підготовка до вистави.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л.	пр.	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Техніка мовлення та засоби логіко-емоційної виразності читання												
Вступ	2	2										
Техніка мовлення	8	4	4									
Засоби логіко-емоційної виразності читання	8	4	4				2	2				
Виразне читання і техніка мовлення. Структурні елементи техніки мовлення та засоби мовної виразності	8					8	12					12
Основні положення та практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.	8	4	4				2		2			
Теоретичні положення і методика практичного використання засобів логіко-емоційної виразності	10					10	10					10
Позамовні (рухові) засоби виразності	6					6	6					6
Разом за змістовним модулем	50	14	12			24	32	2	2			28
Змістовий модуль 2 Особливості читання творів різних жанрів												
Підготовка та аналіз твору	7	2	2			3		2				8
Особливості виразного читання прози	8	4	4					2				
Складання партитури та виразного читання	5					5						10

прозового тексту												
Читання казки	4					4						8
Читання байки і малих фольклорних жанрів	6					6						10
Особливості виразного читання поезії	6	4	2						2			
Складання партитури та виразного читання поетичного тексту	6					6						12
Особливості виконання драматичних творів	8	4	4									
Складання партитур уривків із програмових драматичних творів	6					6						12
Інсценізація художніх творів	9					9						12
Публічний виступ: принципи та умови успішного академічного та діалогічного красномовства	5					5						10
Разом за змістовним модулем	70	14	12			44	88	4	2			82
Усього годин	120	28	24			68	120	6	4			110

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Змістовий модуль 1			
Техніка мовлення та засоби логіко-емоційної виразності читання			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Вступ	«Виразне читання» як навчальна дисципліна. Предмет, мета і завдання курсу. Розвиток теоретичних основ виразного читання. Методичні положення виразного читання. Аналіз джерел, за якими вивчається дисципліна.	2
2	Техніка мовлення	Поняття про техніку мовлення. Мовний апарат. Дикція, її значення у процесі виразного читання. Досконалість орфоепії як ознака високої культури мовця/читця.	4
3	Засоби логіко-емоційної виразності читання	Поняття «засоби логіко-емоційної виразності читання». Значення інтонації для логіко-емоційної виразності читання. Місце засобів логіко-емоційної виразності читання в загальній системі виразного читання. Значення засобів логіко-емоційної виразності читання для професійної підготовки вчителя	4
4	Основні положення та практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.	Мовні такти та їх значення для процесу читання, мовлення. Паузи. Логічні наголоси. Емоційна функція наголошених слів. Темп мовлення. Позамовні рухові) засоби виразності (поза, жести, міміка). Словесна дія і спілкування з слухачами. Членування тексту на мовні такти. Шляхи і способи визначення логічних наголосів у єдності з методикою і темпом.	4
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Техніка мовлення	Поняття про техніку мовлення. Мовний апарат. Дикція, її значення у процесі виразного читання. Досконалість орфоепії як ознака високої культури	4

		мовця/читця.	
2	Засоби логіко-емоційної виразності читання	Поняття «засоби логіко-емоційної виразності читання». Значення інтонації для логіко-емоційної виразності читання. Місце засобів логіко-емоційної виразності читання в загальній системі виразного читання. Значення засобів логіко-емоційної виразності читання для професійної підготовки вчителя	4
3	Основні положення та практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.	Мовні такти та їх значення для процесу читання, мовлення. Паузи. Логічні наголоси. Емоційна функція наголошених слів. Темп мовлення. Позамовні (лрухові) засоби виразності (поза, жести, міміка). Словесна дія і спілкування з слухачами. Членування тексту на мовні такти. Шляхи і способи визначення логічних наголосів у єдності з методикою і темпом.	4

Модуль самостійної роботи

	Тема	Види і форми роботи	
1	Виразне читання і техніка мовлення. Структурні елементи техніки мовлення та засоби мовної виразності	Опрацювати лекційний матеріал з теми. 2. Підготувати тренувальні вправи для розвитку дихання та артикуляційного апарату (по 2-3 вправи). Підготувати тренувальні тексти (скоромовки, вірші, прислів'я) для розвитку голосу, дикції, продекламувати їх. Підготувати переказ тексту (за вибором студента) із дотриманням вимог техніки	8
2	Теоретичні положення і методика практичного використання засобів логіко-емоційної виразності	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Прочитати запропонований текст з інтонацією перелічування, оклику, запитання, вигуку, вибираючи відповідні речення. Визначити засоби логіко-емоційної виразності в поезії «Лебеді материнства» В. Симоненка	10
3	Позамовні (рухові) засоби виразності	Самостійне опрацювання теми. Написати агітаційний виступ «Суржик чи літературне мовлення?». Студенти утворюють дві протилежні за уподобаннями групи. Одні – відстоюють перевагу літературного мовлення молоді; інші – виборюють право розмовляти так, як їм подобається і не вирізнятися з натовпу. Вправи на розвиток усного мовлення. Складіть невеликі тексти (монолог, діалог) для представлення протилежних	6

		інтонацій (інтонаційні антоніми): радісна – сумна; прочитати текст патетично – іронічно; серйозно – з гумором і под.	
Змістовий модуль 2			
Особливості читання творів різних жанрів			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Підготовка та аналіз твору	Попередній аналіз (літературознавчий та виконавський) і підготовка твору до читання з урахуванням його жанрово-стильової специфіки.	2
2	Особливості виразного читання прози	Принципи вибору, аналізу, складання партитури та виразного читання прозового тексту. Специфіка виразного читання прозових творів різних жанрів (казки, гуморески, ліричної мініатюри, уривків з оповідань, повістей, романів).	2
3	Особливості виразного читання поезії	Аналіз і підготовка до виразного читання поетичних текстів. Специфіка складання партитури і виразного читання поетичних творів різних жанрів.	2
4	Особливості виконання драматичних творів	Різні форми усного виконання драматичних творів. Принципи відбору для виразного читання уривків з драматичних текстів та їх аналіз. Складання партитур уривків із програмових драматичних творів та вдосконалення майстерності.	2
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Підготовка та аналіз твору	Попередній аналіз (літературознавчий та виконавський) і підготовка твору до читання з урахуванням його жанрово-стильової специфіки.	2
2	Особливості виразного читання прози	Принципи вибору, аналізу, складання партитури та виразного читання прозового тексту. Специфіка виразного читання прозових творів різних жанрів (казки, гуморески, ліричної мініатюри, уривків з оповідань, повістей, романів).	2
3	Особливості виразного читання поезії	Аналіз і підготовка до виразного читання поетичних текстів. Специфіка складання партитури і виразного читання поетичних творів різних жанрів.	2
4	Особливості виконання драматичних творів	Різні форми усного виконання драматичних творів. Принципи відбору для виразного читання уривків з драматичних текстів та їх аналіз. Складання партитур уривків із програмових драматичних	2

		творів та вдосконалення майстерності.	
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Підготовка та аналіз твору	Вибір творів для аналізу. Літературознавчий та виконавський аналіз оповідання «Салдацький патрет» Г.Ф. Квітки-Основ'яненка	3
2	Складання партитури та виразного читання прозового тексту	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготуватися до читання опису, діалогу, монологу; Визначити роль розповідача прозового твору. Виконати партитуру тексту оповідання „Золотий кораблик”: Б. Антоненка-Давидовича.1) підготувати реферат «Роль розповідача прозового твору»	5
3	Читання казки	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. 1) підготуватися до читання тексту казки: – про тварин; – фантастичної; – соціально-побутової; – віршована казка. Виконати партитуру тексту казки В. Короліва-Старого «Хуха-Моховинка» (5 речень.) 1) підготувати презентацію «Жанр літературної казки у творчості українських класиків ХІХ століття»	4
4	Читання байки і малих фольклорних жанрів	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Дібрати та вивчити напам'ять: прислів'я, приказки, загадки, лічилки, скоромовки, дитячі колискові пісні (Збірки загадок (С.Васильченка “Золота діжа”) та прислів'їв і приказок (І.Сенченка “Де сім господинь, там хата не метена”, «Колискова» Лесі Українки. Виконати партитуру тексту байки Л.Глібова "Коник-стрибунець" (уривок).	6
5	Складання партитури та виразного читання поетичного тексту	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.. Виконати партитуру тексту вірша Лесі Українки (на вибір студента). Продемонструвати уміння читати твір перед аудиторією	6
6	Складання партитур уривків із програмових драматичних творів	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. відбору для виразного читання уривків з драматичних текстів та їх аналіз. Складання партитур уривків із програмових драматичних творів та вдосконалення майстерності. Виконати партитуру тексту п'єси «Купала на Івана» С.Писаревського (уривок).	6
7	Інсценізація художніх творів	Теоретичні засади і практичні методи інсценізації. Принципи вибору тексту для інсценізації. Читання твору одною особою (перше знайомство) та його літературознавчий аналіз.	9

		<p>Режисерська розробка тексту (визначення кількості дійових осіб, створення їхніх «біографій», накреслення основних ліній характеру).</p> <p>Пошук зорового образу твору (час, місце, обставини дії) та стилю інсценізації.</p> <p>Читання твору в особах.</p> <p>Підготовка до вистави.</p>	
8	<p>Публічний виступ: принципи та умови успішного академічного та діалогічного красномовства</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготуйте текст усного публічного виступу на тему: «Промова про мову».</p> <p>Запишіть на магнітофонну стрічку повний текст свого публічного виступу, потім прослухайте його і проаналізуйте, чи відповідають належним вимогам до оратора ваші дихання, голос, дикція, інтонація, темп мовлення?.</p>	5

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Заочна форма навчання

Змістовий модуль 1			
Техніка мовлення та засоби логіко-емоційної виразності читання			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Засоби логіко-емоційної виразності читання	<p>Поняття «засоби логіко-емоційної виразності читання».</p> <p>Значення інтонації для логіко-емоційної виразності читання.</p> <p>Місце засобів логіко-емоційної виразності читання в загальній системі виразного читання.</p> <p>Значення засобів логіко-емоційної виразності читання для професійної підготовки вчителя</p>	2
Практичний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Основні положення та практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.	<p>Мовні такти та їх значення для процесу читання, мовлення.</p> <p>Паузи. Логічні наголоси.</p> <p>Емоційна функція наголошених слів.</p> <p>Темп мовлення.</p> <p>Позамовні (лрухові) засоби виразності (поза, жести, міміка).</p> <p>Словесна дія і спілкування з слухачами.</p> <p>Членування тексту на мовні такти.</p> <p>Шляхи і способи визначення логічних наголосів у єдності з методикою і темпом.</p>	2
Модуль самостійної роботи			
№ п/п	Тема	Види і форми роботи	Год.
1	Виразне читання і техніка мовлення. Структурні елементи техніки мовлення та засоби мовної виразності	<p>Самостійне опрацювання теми. Підготувати тренувальні вправи для розвитку дихання та артикуляційного апарату (по 2-3 вправи);</p> <p>Підготувати тренувальні тексти (скоромовки, вірші, прислів'я) для розвитку голосу, дикції, продекламувати їх. Підготувати переказ тексту (за вибором студента) із дотриманням вимог техніки</p>	12

2	Теоретичні положення і методика практичного використання засобів логіко-емоційної виразності	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Прочитати запропонований текст з інтонацією перелічування, оклику, запитання, вигуку, вибираючи відповідні речення. Визначити засоби логіко-емоційної виразності в поезії «Лебеді материнства» В. Симоненка	10
3	Позамовні (рухові) засоби виразності	Самостійне опрацювання теми. Написати агітаційний виступ «Суржик чи літературне мовлення?». Студенти утворюють дві протилежні за уподобаннями групи. Одні – відстоюють перевагу літературного мовлення молоді; інші – виборюють право розмовляти так, як їм подобається і не вирізнятися з натовпу. Вправи на розвиток усного мовлення. Складіть невеликі тексти (монолог, діалог) для представлення протилежних інтонацій (інтонаційні антоніми): радісна – сумна; прочитати текст патетично – іронічно; серйозно – з гумором і под.	6

Змістовий модуль 2
Особливості читання творів різних жанрів

Лекційний модуль

№ п/п	Тема	План	Год.
1	Підготовка та аналіз твору	Попередній аналіз (літературознавчий та виконавський) і підготовка твору до читання з урахуванням його жанрово-стильової специфіки.	2
2	Особливості виразного читання прози	Принципи вибору, аналізу, складання партитури та виразного читання прозового тексту. Специфіка виразного читання прозових творів різних жанрів (казки, гуморески, ліричної мініатюри, уривків з оповідань, повістей, романів).	2

Практичний модуль

	Тема	План	
1	Особливості виразного читання поезії	Аналіз і підготовка до виразного читання поетичних текстів. Специфіка складання партитури і виразного читання поетичних творів різних жанрів.	2

Модуль самостійної роботи

	Тема	Види і форми роботи	
1	Підготовка та аналіз твору	Вибір творів для аналізу. Літературознавчий та виконавський аналіз оповідання «Салдацький патрет» Г.Ф. Квітки-Основ'яненка	8
2	Складання партитури та виразного читання прозового тексту	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготуватися до читання опису, діалогу, монологу; Визначити роль розповідача прозового твору. Виконати партитуру	10

		тексту оповідання „Золотий кораблик”: Б. Антоненка-Давидовича.1) підготувати реферат «Роль розповідача прозового твору»	
3	Читання казки	Опрацювання матеріалу. Підготуватися до читання тексту казки: про тварин; фантастичної; соціально-побутової; віршованої казка. Виконати партитуру тексту казки В. Короліва-Старого «Хуха-Моховинка» (5 речень.) 1) підготувати презентацію «Жанр літературної казки у творчості українських класиків ХІХ століття»	8
4	Читання байки і малих фольклорних жанрів	Опрацювання матеріалу. Дібрати та вивчити напам'ять: прислів'я, приказки, загадки, лічилки, скоромовки, дитячі колискові пісні (Збірки загадок (С.Васильченка «Золота діжа») та прислів'їв і приказок (І.Сенченка «Де сім господинь, там хата не метена», «Коліскова» Лесі Українки. Виконати партитуру тексту байки Л.Глібова «Коник-стрибунець» (уривок).	10
5	Складання партитури та виразного читання поетичного тексту	Самостійне опрацювання матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконати партитуру тексту вірша Лесі Українки (на вибір студента). Продемонструвати уміння читати твір перед аудиторією	12
6	Складання партитур уривків із програмових драматичних творів	Самостійне опрацювання матеріалу Відбор для виразного читання уривків з драматичних текстів та їх аналіз. Складання партитур уривків із програмових драматичних творів та вдосконалення майстерності. Виконати партитуру тексту п'єси «Купала на Івана» С.Писаревського (уривок).	12
7	Інсценізація художніх творів	Теоретичні засади і практичні методи інсценізації. Принципи вибору тексту для інсценізації. Читання твору одною особою (перше знайомство) та його літературознавчий аналіз. Режисерська розробка тексту (визначення кількості дійових осіб, створення їхніх «біографій», накреслення основних ліній характеру). Пошук зорового образу твору (час, місце, обставини дії) та стилю інсценізації. Читання твору в особах. Підготовка до вистави.	12
8	Публічний виступ: принципи та умови успішного академічного та діалогічного красномовства	Підготувати текст усного публічного виступу на тему: «Промова про мову». Запишіть на магнітофонну стрічку повний текст свого публічного виступу, потім прослухайте його і проаналізуйте, чи відповідають належним вимогам до оратора ваші дихання, голос, дикція, інтонація, темп мовлення?.	10

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для ефективної організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів застосовується комплекс словесних, наочних та практичних методів навчання, що містять гносеологічний, логіко-змістовий, психологічний та педагогічний аспекти.

Окрім традиційних методів навчання (лекція, бесіда, демонстрація, консультування) з метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи: аудіовізуальний метод, інтерв'ювання, мозковий штурм, кейс-метод, метод проектів, моделювання, творчі завдання, професійно-орієнтовані ділові ігри, конкурси та вікторини, експерименти, тематичні дискусії тощо).

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля. Тривалість виконання модульних контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.

Форми проведення модульних контролів з дисципліни «Історія української літератури (I пол. XIX ст.):»:

- 1) перевірка проектів;
- 2) написання рефератів, наукових статей, анотацій, рецензій;
- 3) тестування.

ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ проводиться в кінці семестру у формі екзамену.

Форми проведення підсумкового контролю з дисципліни «Історія української літератури (I пол. XIX ст.):»:

- 1) усне опитування;
- 2) тестування.

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів відбувається за такою шкалою:

Бали	Рівень знань	Результат
90-100 А	відмінно	зараховано
82-89 В	дуже добре	зараховано
74-81 С	добре	зараховано
64-73 D	задовільно	зараховано
60-63 Е	задовільно	зараховано
35-59 FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34 F	незадовільно	не зараховано

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання знань, умінь і навичок студентів здійснюється на підставі **наступних критеріїв**:

- 1) критеріїв оцінювання практичних занять;
- 2) критеріїв оцінювання тестів;
- 3) критеріїв оцінювання заліку.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Рівень, шкала ECTS	Рейтингова шкала	Критерії успішності
Високий А (відмінно)	100	Студент: знає теоретичний матеріал; володіє вміннями й навичками будувати риторичний текст, дотримуючись культури діалогу (монологу), полеміки; має навички виступу перед аудиторією; здатний аргументувати власну думку, переконати аудиторію; виявив уміння створювати власні виступи, аналізувати, редагувати й рецензувати чужі; якісно опрацював завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат (доповідь) за обраною темою; відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою доведень, високим рівнем знань висвітлюваної проблеми.
	90	Студент: знає теоретичний матеріал; володіє вміннями й навичками будувати риторичний текст, дотримуючись культури діалогу (монологу), полеміки; має навички виступу перед аудиторією, але не виявляє ініціативи; здатний аргументувати власну думку, переконати аудиторію, робити висновки; виявив уміння створювати власні виступи, аналізувати, редагувати й рецензувати чужі за вказівкою викладача; якісно опрацював завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат (доповідь) за обраною темою; відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою доведень, високим рівнем знань висвітлюваної проблеми; уміння розв'язувати складні практичні завдання; відповіді на запитання можуть містити незначні неточності.
	89	студент добре знає теоретичний матеріал; володіє навичками створення риторичних тестів, редагування та рецензування чужих; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, робити висновки; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; вміння розв'язувати складні практичні завдання; відповіді

Вище середнього В (дуже добре)		на запитання можуть містити певні неточності.
	82	студент засвоїв теоретичний матеріал; володіє базовими навичками створення риторичних тестів, редагування та рецензування чужих; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, робити висновки, спираючись на зразки; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; вміння розв'язувати складні практичні завдання; відповіді на запитання можуть містити певні неточності й лексичні помилки.
Середній С (добре)	81	студент засвоїв теоретичний матеріал; володіє базовими навичками створення риторичних тестів, однак мав труднощі під час редагування та рецензування чужих; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, робити висновки; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; виявив вміння послідовно висловлювати думку, але допускав помилки в аргументах; виявив вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань, спираючись на рекомендації викладача.
	74	Студент засвоїв теоретичний матеріал; володіє базовими навичками створення риторичних тестів, однак мав труднощі під час редагування та рецензування чужих; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, але у висновках на завжди послідовний; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; виявив вміння висловлювати думку, але допускав помилки в аргументах; не завжди виявляв вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.
Достатній Д (задовільно)	73	Студент відтворює основні поняття, але не виділяє взаємозв'язки між ними; може сформулювати думку з допомогою викладача; дотримується основних вимог до створення риторичного тексту певного типу (за зразком); виявляє здатність будувати власні висловлювання та аналізувати чужі; виконуючи вправи, допускає помилки, які не завжди може виправити самостійно; опрацював майже всі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; може розв'язати найпростіші типові завдання, але за зразком.
	64	Студент відтворює основні поняття, але не може виділити взаємозв'язки між ними; може сформулювати думку з допомогою викладача або інших студентів; дотримується основних вимог до створення риторичного тексту (за

		зразком з допомогою викладача); виявляє здатність будувати власні висловлювання (за зразком), але допускає помилки під час аналізу чужих; виконуючи вправи, допускає помилки, які не може виправити самостійно; опрацював практично всі завдання для самоконтролю; виконав не всі домашні завдання, у деяких допускав помилки; мав труднощі у підготовці реферату за обраною темою; не виявив умінь використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
Низький Е (задовільно)	63	Студент відтворює основні поняття, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язки між ними; може сформулювати думку з допомогою викладача або інших студентів, але не вміє послідовно й аргументовано довести її; дотримується основних вимог до створення риторичного тексту (за зразком з допомогою викладача); не виявляє вмінь будувати власні висловлювання (за зразком) й аналізувати чужі; виконує вправи лише за зразком (інструкцією), допускає помилки, які не може виправити самостійно; опрацював не всі завдання для самоконтролю; виконав не всі домашні завдання, у деяких допускав помилки; у підготовці реферату за обраною темою скористався готовим текстом, не опрацювавши його; не вміє використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
	60	Студент поверхово відтворює основні поняття, не виділяє взаємозв'язки між ними; формулює думку лише з допомогою викладача або інших студентів, не дотримується послідовності у її висловленні; не дотримується основних вимог до створення риторичного тексту (за зразком); виконує вправи лише за зразком (інструкцією), допускає суттєві помилки, які не може пояснити й виправити самостійно; не опрацював завдання для самоконтролю; виконав не всі домашні завдання, у багатьох із них допускав помилки; підготував реферат за обраною темою, скориставшись готовим текстом, не опрацювавши його; не вміє використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
	59	елементарний рівень знань теоретичного матеріалу; формулює думку фрагментарно лише з допомогою викладача або інших студентів; не дотримується вимог та правил мовного й технічного оформлення риторичного тексту; у виконанні вправ відсутня самостійність, допускає суттєві помилки, які не може пояснити й виправити; не опрацював завдання для самоконтролю; не виконав домашні завдання; не підготував реферат за обраною темою; не вміє використовувати теоретичні знання для

Початковий FX (незадовільно)		розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
	35	відсутні знання теоретичного матеріалу; незадовільне виконання домашніх завдань; незадовільне опрацювання питань для самоконтролю.
Початковий F (незадовільно)	1–34	Студент не виявив знань значної частини навчального теоретичного матеріалу; був відсутній на лекційних заняттях; не опрацював завдання для самоконтролю; не виконав домашні завдання; не підготував реферат за обраною темою; не виявив умінь орієнтуватися під час розв'язання простих практичних завдань; допускав істотні помилки у відповідях на запитання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Під час оцінювання самостійної роботи студентів необхідно враховувати:

Повноту виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- неповна;
- повна.

2. Рівень самостійності студента:

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь:

- робота з інформацією;
- володіння різними способами оброблення інформації;
- складання плану, рецензій, конспекту;
- уміння користуватися бібліотекою, джерельною базою;
- спостереження, експеримент.

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь:

- визначення понять;
- аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування;
- уміння відповідати на запитання;
- уміння виконувати творчі завдання.

5. Рівень сформованості фахових умінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

За шкалою ECST	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	100	5 відмінно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; • має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; • добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; • користується широким арсеналом засобів доказу власної думки; • розв'язує складні проблемні завдання як навчального, так і методичного характеру; • має здібності системно-наукового аналізу та прогнозування педагогічних явищ; • уміє створювати та розв'язувати проблеми; • робить висновки і приймає рішення у

			складних навчальних і виробничих ситуаціях; <ul style="list-style-type: none"> • володіє вміннями творчо-пошукової діяльності.
	90		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; • має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; • добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; • користується широким арсеналом засобів доказу власної думки; • розв'язує складні проблемні завдання як навчального, так і методичного характеру; • має здібності системно-наукового аналізу та прогнозування педагогічних явищ; • уміє ставити та розв'язувати проблеми; • робить висновки і приймає рішення у складних ситуаціях; • володіє вміннями творчо-пошукової діяльності.
В	89	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконані повністю, без допомоги викладача, але з деякими огріхами; • самостійно здійснює інформаційний пошук і володіє способами систематизації інформації; • здатний до самостійного опрацювання навчального матеріалу; • у власній аргументації використовує загальновідомі докази, • виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача; • робить висновки і самостійно приймає рішення у складних ситуаціях; • володіє вміннями творчо-пошукової діяльності.
	83		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконані повністю, але з деякими огріхами; • самостійно здійснює інформаційний пошук і володіє способами систематизації інформації; • здатний до самостійного опрацювання навчального матеріалу; • у власній аргументації використовує загальновідомі докази, • виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача; • робить висновки і приймає рішення у складних ситуаціях після консультації з викладачем; • володіє вміннями творчо-пошукової діяльності.
С	81	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; • уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; • критично ставиться до отриманої від викладача

			<p>інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки;</p> <ul style="list-style-type: none"> • може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; • вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях.
	74		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; • не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; • критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; • може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; • вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях.
D	73	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконане після консультації з викладачем і неповністю; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з декількох джерел; • має навички роботи з підручником, науковими джерелами; • має стійкі навички роботи з конспектом; • усвідомлює, якою інформацією з окремого питання володіє, а якою – ні; • може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати його й робити висновки; • може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу, спираючись на консультацію викладача; • вибирає відомі способи дій для виконання фахових завдань.
	64		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконане після консультації з викладачем і неповністю; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з декількох джерел; • має фрагментарні навички роботи з підручником, науковими джерелами; • має навички роботи з конспектом; • усвідомлює, якою інформацією з окремого питання володіє, а якою – ні; • може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати його, але непослідовний у своїх висновках; • може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу, спираючись на

			консультацію викладача; вибирає відомі способи дій для виконання фахових завдань.
E	63	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; • усвідомлює недостатній обсяг інформації; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з різних джерел; • має фрагментарні уявлення про роботу з науковими джерелами; • демонструє розуміння отриманої інформації; • виявляє розуміння висновків з певного питання; • не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; • володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу.
	60		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; • усвідомлює недостатній обсяг інформації; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з одного джерела; • має фрагментарні уявлення про роботу з науковими джерелами; • демонструє розуміння отриманої інформації; • виявляє розуміння висновків з певного питання; • не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; • володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу.
FX	59	2 незадовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; • необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; • має елементарні вмінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу; • не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; • більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.
	35		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; • необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані;

			<ul style="list-style-type: none"> • не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; • не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; <p>більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.</p>
F	1–34	1 незадовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; • не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією; • виявляє вміння користуватися бібліотекою, однак не докладляє зусиль для пошуку необхідної інформації; • не має навичок працювати з джерельною базою; • необхідні практичні вміння і навички не сформовані;

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕФЕРАТУ

Звичайно реферати в рамках навчального процесу у вузі оцінюються за наступними головними критеріями:

- уміння підібрати наукову літературу по темі;
- інформаційна насиченість, новизна, оригінальність викладу питань;
- простота і дохідливість викладу;
- структурна організованість, логічність, граматична правильність і стилістична виразність;
- переконливість, аргументованість, практична значущість і теоретична обґрунтованість пропозицій і висновків, зроблених в рефераті.

Слід застерегти студентів від бездумного списування тексту, повного подання літературного джерела. Наукові праці є особливо складними при їхньому необдуманому представленні письмово, а важливо, щоб студент розумів матеріал реферату, осмислив його, наповнив особистою позицією, — інакше цей вид навчальної роботи не виконає своїх функцій

Самостійність розробки теми на основі поглибленого вивчення першоджерел і літератури до неї.

2. Чіткість і послідовність викладення матеріалу відповідно до самостійно складеного плану; у текстовій частині кожне питання плану (завдання) має бути виділено окремо.

3. Правильність оформлення наведених у роботі цитат і виносок.

4. Наявність узагальнень і висновків, зроблених на основі вивчення літератури загалом.

5. Наявність і правильне оформлення списку літератури (з точними бібліографічними даними), яку студент вивчив і використав при написанні контрольної роботи.

У контрольній роботі мають бути відображені головні питання теми і показано вміння:

- відбирати найважливіший матеріал, що стосується теми;
- переконливо обґрунтовувати і аргументувати головні положення роботи;
- викладати питання грамотно, стисло, ясно, послідовно, робити правильні логічні висновки та узагальнення.

1. Помилки у змісті

- Пропуск важливого смислового ланки
- Пропуск декількох смислових ланок
- «Стиснення» тексту
- Фактичні перекручування
- Порушення логічної послідовності (перестановки)

2. Граматичне і мовне оформлення

- Утруднення з початком переказу
- Відсутність граматичного завершення тексту
- Відсутність (порушення) зв'язків між пропозиціями і частинами
- Граматичні помилки
- Мовні помилки

3. Загальне враження

- «Безадресовість» переказу
- Невизначеність переказу

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕФЕРАТУ

Викладене розуміння реферату як цілісного авторського тексту визначає критерії його оцінювання, що виявляються у:

Новизні змісту:

- а) актуальність теми дослідження;
- б) новизна й самостійність у постановці проблеми, формулювання нового аспекту відомої проблеми у встановленні нових зв'язків (міжпредметних, внутрішньопредметних, інтеграційних);
- в) уміння працювати з дослідженнями, аналітичною літературою, систематизувати й структурувати матеріал;
- г) наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень;
- д) стильова єдність тексту.

Рівні розкриття сутності питання:

- а) відповідність плану темі реферату;
- б) відповідність змісту й плану реферату;
- в) повнота й глибина знань з теми;
- г) обґрунтованість способів і методів роботи з матеріалом;
- е) уміння узагальнювати, робити висновки, зіставляти різні точки зору.

Обґрунтованості вибору джерел:

- а) оцінка використаної літератури: чи розглянуті найбільш відомі роботи з теми дослідження (у т.ч. журнальні публікації останніх років, статистичні дані, довідки й т.ін.).

Дотриманні вимог до оформлення:

- а) правильність оформлення посилання на використану літературу, список літератури;
- б) оцінка грамотності й культури викладу (у т.ч. орфографічної, пунктуаційної, стилістичної культури), володіння термінологією;
- в) дотримання вимог до обсягу реферату.

За шкалою ECST	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
А	100	5 відмінно	<ul style="list-style-type: none"> • Виконано всі вимоги до написання, обсягу й захисту реферату; • виявлено самостійність розробки теми на основі поглибленого вивчення першоджерел і літератури до неї; • чітко визначено проблему й переконливо обґрунтовано її актуальність і новизну; • проведено аналіз різних точок зору науковців на проблему; • сформульовано новий аспект аналізованої проблеми й викладено власну позицію; • тему розкрито повністю, питання викладено грамотно, стисло і послідовно відповідно до складеного плану; • зроблено правильні логічні висновки та узагальнення.

			<ul style="list-style-type: none"> • витримано обсяг реферату й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; • під час захисту виявлено повноту і глибину знань з теми; • дано правильні відповіді на додаткові питання
	90		<ul style="list-style-type: none"> • Виконано всі вимоги до написання, обсягу й захисту реферату; • виявлено самостійність розробки теми на основі вивчення першоджерел і літератури до неї; • чітко визначено проблему й обґрунтовано її актуальність і новизну; • проведено аналіз різних точок зору науковців на проблему; • сформульовано новий аспект відомої проблеми й викладено власну позицію; • тему розкрито повністю, питання викладено грамотно, стисло і послідовно; • зроблено правильні логічні висновки та узагальнення. • витримано обсяг реферату й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; • під час відповіді на додаткові запитання допущено незначні огріхи.
В	89	4 дуже добре	<ul style="list-style-type: none"> • Виконано всі вимоги до написання, й захисту реферату; • витримано обсяг і дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; • чітко визначено проблему й обґрунтовано її актуальність; • виявлено вміння відбирати найважливіший матеріал, що стосується теми; • зроблено короткий аналіз різних точок зору науковців на проблему й викладено власну позицію; • тему розкрито повністю й сформульовано докладні висновки; • виявлено повноту знань з теми; • достатньо повно дано правильні відповіді на додаткові питання.
	82		<ul style="list-style-type: none"> • Виконано всі вимоги до написання, й захисту реферату; • витримано обсяг і дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; • визначено проблему й обґрунтовано її актуальність; • виявлено вміння відбирати найважливіший матеріал, що стосується теми; • зроблено короткий аналіз різних точок зору науковців на проблему й викладено власну

			<p>позицію;</p> <ul style="list-style-type: none"> • тему розкрито повністю й сформульовано докладні висновки; • виявлено повноту знань з теми; • під час викладу інформації та відповіді на додаткові запитання допущено мовленнєві помилки.
С	81	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Дотримано основні вимоги до реферату, його оформлення та захисту, але при цьому допущено деякі недоліки; • обґрунтовано актуальність проблеми, але не доведено новизну її; • питання викладено стисло, ясно, послідовно, але допущено незначні граматичні помилки; • зроблено правильні висновки та узагальнення, але порушено послідовність їх викладу; • наявні певні неточності у викладенні матеріалу; • допущено незначні помилки в мовленнєвому оформленні реферату.
	74		<ul style="list-style-type: none"> • Дотримано основні вимоги до реферату, його оформлення та захисту, але при цьому допущено деякі недоліки; • обґрунтовано актуальність проблеми, але не доведено новизну її; • питання викладено стисло, ясно, послідовно, але допущено граматичні помилки; • зроблено правильні узагальнення, але порушено послідовність їх викладу; • наявні певні неточності у викладенні матеріалу; • висновки не чіткі; • допущено незначні помилки в мовленнєвому оформленні.
D	73	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки; • є неточності у викладі матеріалу, порушено зв'язки між його частинами; • порушено логічну послідовність у судженнях і висновках; • не витримано обсяг реферату; • є недоліки в оформленні; • допущено граматичні помилки у мовному оформленні матеріалу; • на додаткові питання під час захисту дано неповні відповіді
	64		<ul style="list-style-type: none"> • Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки; • є неточності у викладі матеріалу, порушено зв'язки між його частинами;

			<ul style="list-style-type: none"> • відсутні логічна послідовність у судженнях і висновках; • не витримано обсяг реферату; • є недоліки в оформленні; • допущено граматичні помилки у мовному оформленні матеріалу; • на додаткові питання під час захисту дано неповні відповіді.
E	63	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Основні вимоги до реферату і його захисту виконані не в повному обсязі, • не доведено актуальності, відсутня новизна проблеми; • допущено помилки в змістовому і мовному оформленні; • допущено істотні недоліки у викладі інформації, її послідовності; • тему розкрито лише частково; • допущено фактичні помилки в змісті або під час відповіді на додаткові питання; • під час захисту не зроблено висновки.
	60		<ul style="list-style-type: none"> • Допущено відступи до вимог написання і захисту реферату; • допущено помилки в змістовому і мовному оформленні; • актуальність і новизна не розкриті; • є істотні недоліки у викладі інформації, її послідовності; • тему розкрито лише частково; • допущено фактичні помилки в змісті або під час відповіді на додаткові питання; • під час захисту не зроблено висновки, допущено мовні і мовленнєві помилки. <p>є відступи від вимог до реферування.</p>
FХ	59	2 незадовільно з можливістю повторного складання	<ul style="list-style-type: none"> • Тему реферату не розкрито; • виявлено істотне нерозуміння досліджуваної проблеми; • не дотримано основних вимог до написання реферату і його захисту;
	35		
F	1–34	2 незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисциплін.	Реферативну роботу не виконано.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДЕО-ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Під час оцінювання презентації враховуються такі позиції:

1.Зміст

- Розкрито всі аспекти теми
- Матеріал викладений у доступній формі
- Слайди розташовані в логічній послідовності
- Заключний слайд із висновками
- Бібліографія з перерахуванням всіх використаних ресурсів

2. Елементи оформлення

- Зміна слайдів
- Дизайн
- Анімація: стандартні, установка ефектів при зміні слайдів
- Графіки, діаграми, малюнки

3. Елементи творчості

- Оригінальність і винахідливі приклади

За шкалою ECST	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	100	5 відмінно	<ul style="list-style-type: none"> • У презентації відбито глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених завдань; • матеріал викладено у доступній формі; • слайди розташовано в логічній послідовності; • під час аналізу-інтерпретації аргументовано власне ставлення до проблеми, зроблено самостійні висновки; • малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації; • виявлено оригінальність в оформленні й добиранні прикладів; • роботу виконано творчо і самостійно; • бібліографію подано з перерахуванням усіх використаних ресурсів.
	90		<ul style="list-style-type: none"> • У презентації відбито глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених завдань; • матеріал викладено у доступній формі; • слайди розташовано в логічній послідовності; • під час аналізу-інтерпретації аргументовано власне ставлення до проблеми, зроблено самостійні висновки; • малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації; • роботу виконано творчо і самостійно; • бібліографію подано з перерахуванням усіх

			<p>використаних ресурсів;</p> <ul style="list-style-type: none"> • допущено незначні огріхи в мовному оформленні.
В	89	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Презентація задовольняє всі критерії, що висуваються до неї; • матеріал викладнено в доступній для розуміння формі; • слайди розташовано в логічній послідовності, а заключний містить висновки; • представлений матеріал відбиває глибокий пошук та застосування навичок мислення високого рівня; • графіки, малюнки, діаграми доводять глибоке розуміння теми; • розкрито всі аспекти теми; • допущено помилки в оформленні літератури й у мовному оформленні слайдів..
	83		<ul style="list-style-type: none"> • Презентація задовольняє всі критерії, що висуваються до неї; • матеріал викладнено в доступній для розуміння формі; • слайди розташовано в логічній послідовності, а заключний містить висновки; • графіки, малюнки, діаграми доводять глибоке розуміння теми, але не містять негрубі помилки; • розкрито всі аспекти теми; <p>допущено помилки в оформленні літератури й у мовному оформленні слайдів..</p>
С	81	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Презентація повністю відповідає темі; • слайди розташовано в логічній послідовності, а заключний містить висновки; • інформація, здобута із різноманітних джерел, відбиває зміст теми; • графіки, малюнки і діаграми побудовані відповідно до вимог; • бібліографія містить посилання на використані ресурси; • проект корисний не тільки для студентів, які його створили;
	74		<ul style="list-style-type: none"> • Презентація відповідає темі; • слайди розташовано в логічній послідовності, а заключний містить висновки; • інформація здобута із різноманітних джерел; • графіки, малюнки і діаграми побудовані відповідно до вимог, але подані в чорно-білій кольоровій гамі; • бібліографія містить посилання на використані ресурси; • проект корисний для студентів, які його створили;

D	73	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Проект представляє інформацію структуровану у формі опорного конспекту; • слайди розташовано в логічній послідовності, однак заключний не містить висновків; • інформацію подано зрозуміло для аудиторії, але дещо примітивно; • зроблено акцент на важливих питаннях, що відбито в графіках, малюнках і діаграмах; • бібліографія містить всі використані ресурси; • у текстах слайдів допущено граматичні помилки.
	64		<ul style="list-style-type: none"> • Проект представляє інформацію структуровану у формі опорного конспекту; • слайди не завжди розташовано в логічній послідовності; • заключний слайд не містить висновків; • інформацію подано зрозуміло для аудиторії, але дещо примітивно; • зроблено акцент на важливих питаннях, що відбито в графіках, малюнках і діаграмах; • бібліографія не містить всі використані ресурси; • у текстах слайдів допущено граматичні й лексичні помилки;
E	63	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Проект сфокусовано на темі, але не висвітлює її; • має певну організаційну структуру, але її не продемонстровано під час показу; • в останньому слайді відсутні висновки; • бібліографія містить лише частково використані ресурси; • у слайдах допущені фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні;
	60		<ul style="list-style-type: none"> • Проект сфокусовано на темі, але не висвітлює її; • має певну організаційну структуру, але її не продемонстровано під час показу; • в останньому слайді відсутні висновки; • бібліографія не містить використані ресурси; • у слайдах допущені фактичні помилки і незрозумілу інформацію.
	59	2 незадовільно 3	Проект здається випадковим, нашвидку зробленим, чи незакінченим; у слайдах порушено логічну послідовність

FX		можливістю повторного складання	викладу думки, відсутні висновки; у слайдах наявні значні фактичні помилки, незрозумілості та нерозуміння теми
	35		Проект видається нашвидку зробленим, незакінченим; у слайдах порушено логічну послідовність викладу думки, відсутні висновки; у слайдах наявні значні фактичні помилки та незрозумілості; у проєкті не виявлено чіткого розуміння теми.
F	1–34	2 незадовільно 3 обов'язкови м повторним вивченням дисциплін.	Проект не виконано.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОПОВІДІ

Під час оцінювання відповіді необхідно виділити наступні елементи:

1.Актуальність описаної проблеми та реальність запропонованого механізму вирішення даної проблеми.

2.Подання власної точки зору (позиції, ставлення) при розкритті проблеми.

3.Розкриття проблеми на теоретичному рівні (у порівнянні і з обґрунтуваннями).

4.Логіка в аргументації свої точки зору, врахування реальних обставин в хореографічній культурі та власного життєвого досвіду.

5.Оригінальність підходу до вирішення проблем.

6.Узгодженість в тексті ключових тез та аргументів.

7.Несуперечність особистісних суджень.

За шкалою ECST	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	100	5 відмінно	<p>Відбито світоглядну позицію автора, його погляд на сутність проблеми; проблему розкрито на теоретичному рівні з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді; робота логічна, послідовна, композиційно чітка; виловлені аргументи, власні думки спираються на факти або особистий досвід; виявлено оригінальність підходу до розв'язання проблеми.</p>
	90		<p>Відбито світоглядну позицію автора, його погляд на сутність проблеми; проблему розкрито на теоретичному рівні з використанням фахових термінів і понять; робота логічна, послідовна, композиційно чітка; виловлені аргументи, власні думки спираються на факти або особистий досвід; виявлено оригінальність підходу до розв'язання проблеми.</p>
B	89	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власну точку зору (позицію, ставлення) у розкритті проблеми; • питання розкрито на теоретичному рівні, з достатнім використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді; • власну думку аргументовано фактами; • доведено несуперечність власних

			<p>суджень;</p> <ul style="list-style-type: none"> • виявлено особистий підхід до розв'язання проблеми.
	82		<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власну точку зору (позицію, ставлення) у розкритті проблеми; • питання розкрито на теоретичному рівні, з достатнім використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді; • власну думку аргументовано фактами; • доведено несуперечність власних суджень; <p>виявлено особистий підхід до розв'язання проблеми.</p>
С	81	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власну точку зору на розкриття порушеної проблеми; • питання розкрито повно з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді; • теоретичні зв'язки й обґрунтування в доповіді простежуються слабо; • власні думки аргументовано з опорою на відомі факти; • виявлена деяка оригінальність у поданні матеріалу.
	74		<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власну точку зору на розкриття проблеми; • питання розкрито з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді; • теоретичні зв'язки й обґрунтування в доповіді явно не простежуються; • власні думки аргументовано з опорою на відомі факти; • оригінальності у поданні матеріалу не виявлено.
D	73	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Проблему розкрито на формальному рівні; • використано фахові терміни і поняття, але без належного обґрунтування; • власна думка не достатньо аргументована фактами під час розкриття проблеми; • у тексті дещо порушено логіку викладу думки;
	64		<ul style="list-style-type: none"> • Проблему розкрито на формальному рівні; • використано фахові терміни і поняття, але без належного обґрунтування; • власна думка не завжди аргументована фактами під час розкриття проблеми; • у тексті порушено логіку викладу думки, допущено мовленнєві помилки;
	63	3	Представлено загальновідому інформацію на побутовому рівні без аргументації та належного

Е		задовільно	аналізу; порушено логіку викладу думки; не висловлено власної позиції за обраною проблемою; під час виступу допущено лексичні і граматичні помилки.
	60		Представлено загальновідому інформацію на побутовому рівні без аргументації та належного аналізу; порушено логіку викладу думки; відсутня власна позиції за обраною проблемою; під час виступу допущено значну кількість лексичних і граматичних помилок.
FX	59	2 незадовільно незадовільно з можливістю повторного складання	<ul style="list-style-type: none"> • Проблему не розкрито; • дібрана інформація не відповідає завданням.
	35		<ul style="list-style-type: none"> • Проблему не розкрито; • дібрана інформація не відповідає завданням; • допущено велику кількість помилок різного характеру.
F	1-34	2 незадовільно незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу	Завдання не виконано.

Критерії оцінювання відповіді студента на екзамені/диф.залику

Характеристики критеріїв оцінювання знань	За державною (національною) шкалою	За шкалою ECST	За 100 бальною шкалою
<p>Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	5	A	90-100
<p>Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	4,5	B	82-89
<p>Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.</p>	4	C	75-81
<p>Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.</p>	3,5	D	69-74
<p>Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.</p>	3	E	60-68
<p>Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.</p>	2 / Не зараховано з можливістю повторного складання заліку	FX	35-59
<p>Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.</p>	1 / Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	F	1-34

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: заліковий тест

Мета тестового контролю: перевірка успішності засвоєння студентами теоретичного матеріалу та рівня сформованості вмінь і навичок з дисципліни.

Структура тесту

Тест складається з 50 завдань.

Відповіді на завдання тесту не потребують словесного вираження думок, а тільки вибору однієї правильної відповіді з трьох і п'яти запропонованих варіантів.

За кожен правильну відповідь нараховується 2 бали.

Максимальна кількість балів – 100.

Оцінювання результатів тестування здійснюється за такими критеріями:

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
50	100	А відмінно	25	59	FX незадовільно
49	98		24	57	
48	96		23	56	
47	94		22	54	
46	92		21	52	
45	90		20	49	
44	88	В добре	19	47	
43	86		18	45	
42	85		17	42	
41	84		16	40	
40	83		15	38	
39	80		14	36	
38	78	С добре	13	35	F незадовільно
37	76		12	34	
36	75		11	33	
35	74		10	31	
34	73		9	29	
33	70		8	23	
32	69	D задовільно	7	18	
31	67		6	13	
30	65		5	8	
29	64		4	5	
28	63		3	3	
27	62		2	2	
26	60	E задовільно	1	1	

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. Львів: Літопис, 2001. 832 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Борис Антоненко-Давидович. Київ: Укр. книгарня, 1997.
3. Буяльський Б. Поезія усного слова: азбука виразного читання / Болеслав Буяльський. Київ: Рад. школа, 1990. 256 с.
4. Виразне читання: Навчально-методичні рекомендації / О.П. Вартик, О.О. Леонтєва. Тирасполь: 2015. 128 с.
5. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен / М.Зубрицька. Львів: Літопис, 2004. 352 с.
6. Капська А. Виразне читання: навч. посібник / Алла Капська. Київ: Вища школа, 1986. 168 с.
7. Капська А. Виразне читання: практичні і лабораторні заняття / Алла Капська. Київ: Вища школа, 1990. 175 с.
8. Климова К. Основи культури і техніки мовлення: навч. посібник. – 2-е вид., випр. і доп. / К. Климова. Київ: Ліра-К, 2006. 240 с.
9. Коваль Г. П. Методика читання : навчальний посібник / Г. П.Коваль. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 280 с.
10. Культура української мови: довідник. Київ: Либідь, 1990. С. 3-206.
11. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.
12. Література. Теорія. Методологія / пер. з польськ. С.Яковенка; упор. і наук. ред. Д.Уліцької. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. 543 с.
13. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / авт-уклад. Ю. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.
14. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / авт-уклад. Ю.Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Т. 2. 624 с.
15. Мала філологічна енциклопедія / уклали О. Скопненко, Т. Цимбалюк. Київ: Довіра, 2007. 478 с.
16. Мишуков О. Драматический актёр-чтец (практикум по речевой технике: учебно-методическое пособие) / Олег Мишуков. Херсон, 2000. 76 с.
17. Олійник Г. Виразне читання: основи теорії: посібник для вчителів / Григорій Олійник. Тернопіль: Навчальна книга; Богдан, 2001. 224 с.
18. Олійник Г. Виразне читання: основи теорії: посібник для студ. пед. навч. закладів / Григорій Олійник. Київ: Вища школа, 1995. 207с.
19. Сорока В. Методичні рекомендації до проведення практичних занять з курсу «Практикум з виразного читання» / Віра Сорока. Херсон: Атлант, 2000. 20 с.
20. Станіславський К. Мое життя в мистецтві / Костянтин Станіславський. Київ: Мистецтво, 1985. 480 с.
21. Томан І. Мистецтво говорити / Іржі Томан. Київ: Політвидав України, 1986. 223 с.
22. Фенко М. Виразне читання: робоча програма та методичні рекомендації / Марія Фенко, Зоряна Мацюк. Луцьк: ПП Іванюк, 2013.

Допоміжна

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / П.Баррі. Київ: Смолоскип, 2008. С. 19-50.
2. Білоус П. Ключ розуміння: особливості сприймання художнього твору: теорія рецепції / П.Білоус // Українська мова та література: 2003. Ч. 34. С. 9-12.
3. Галич О. Історія літературознавства: підручник / О.Галич. Київ: Либідь, 2013. 392 с.
4. Данильченко І.Г. Культура мовлення та виразне читання / І.Г. Данильченко // Збірник навчальних програм зі спеціальності «Дошкільна освіта» / За ред. О.І. Курка. Глухів: РВВ ГНПУ імені О.Довженка, 2013.
5. Дзюба І. Метод – це насамперед розуміння // Дзюба І. З криниці літ / І.Дзюба. Київ: Обереги; Гелікон, 2001. Т. 2. С. 656–666.
6. Дзюба І. Уроки феноменології / Дзюба І.. З криниці літ / І.Дзюба. Київ: Обереги; Гелікон, 2001. Т. 2. С. 637 – 641.
7. Еко У. Роль читача: дослідження з семіотики текстів / У.Еко. Львів: Літопис, 2004. 384 с.
8. Зборовська Н. Психологія і літературознавство: посібник / Н.Зборовська.- Київ:Академвидав, 2003. 392 с.
9. Іванишин П. Українське літературознавство постколоніального періоду / П.Іванишин. Київ: ВЦ «Академія», 2014. 192 с.
10. Левчук Л. Західноєвропейська естетика ХХ століття. Київ: Либідь, 1997. 224 с.
11. Левчук Л. Психологія: історія, теорія, мистецька практика. Київ: Либідь, 2002. 255 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://lib.meta.ua>
2. <http://ukrlit.kma.mk.ua>
3. <http://www.ukrcenler.com>
4. <http://www.lib.org.ua>
5. <http://www.lib/ua-ru.net>
6. <http://www.nbuv.gov.ua>
7. <http://www.ukrlib.km.ru>
8. Будянський Д. В. Виразне читання як елемент академічного красномовства в структурі професійної діяльності викладача вищої школи/ Д. В.Будянський. - Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - 2014. - № 7 (41). - С.162-171. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2014_7_21
9. Захарчук З. Ефективні способи опрацювання партитури виразного читання/ З. Захарчук, О. Ткачук// Нова педагогічна думка. - 2013. - №2. - С. 102-107. –Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2013_2_28.
10. Кардаш І. М. Формування навичок виразного читання в майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів / І. М. Кардаш . - Режим доступу: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/journals/2011/NiO_6_2011/1_rozd/Kard.htm.
11. Культура мовлення і практикум з виразного читання. Матеріали [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kyltyramovlenna.blogspot.com/>
12. Панченко Т.С. Особливості виразного читання прозових творів (на прикладі казок) / Т.С. Панченко. - Молодий вчений. - 2016. - № 3 (30). – С. 546-549. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/3/129.pdf>.

Питання до заліку

1. «Виразне читання» як навчальна дисципліна.
2. Розвиток теоретичних основ виразного читання.
3. Методичні положення виразного читання.
4. Аналіз джерел, за якими вивчається дисципліна «Виразне читання».
5. Поняття про техніку мовлення.
6. Вчення К.Станіславського про словесну дію.
7. Технічні показники виразного читання. Дихання. Типи дихання. Гігієнічні правила дихання.
8. Дикційна та орфоепічна чистота мовлення.
9. Голос. Природи якості і постановка голосу.
10. Мовний апарат.
11. Дикція, її значення у процесі виразного читання.
12. Досконалість орфоепії як ознака високої культури мовця/читця.
13. Поняття «засоби логіко-емоційної виразності читання».
14. Значення інтонації для логіко-емоційної виразності читання.
15. Місце засобів логіко-емоційної виразності читання в загальній системі виразного читання.
16. Значення засобів логіко-емоційної виразності читання для професійної підготовки вчителя
17. Мовні такти та їх значення для процесу читання, мовлення.
18. Паузи та логічні наголоси.
19. Емоційна функція наголошених слів.
20. Темп мовлення.
21. Позамовні (рухові) засоби виразності (поза, жести, міміка).
22. Словесна дія і спілкування з слухачами.
23. Членування тексту на мовні такти.
24. Шляхи і способи визначення логічних наголосів у єдності з методикою і темпом.
25. Попередній аналіз (літературознавчий) і підготовка твору до читання з урахуванням його жанрово-стильової специфіки
26. Попередній аналіз (виконавський) і підготовка твору до читання з урахуванням його жанрово-стильової специфіки
27. Принципи вибору, аналізу, складання партитури та виразного читання прозового тексту.
28. Специфіка виразного читання прозових творів різних жанрів (казки, гуморески, ліричної мініатюри, уривків з оповідань, повістей, романів).
29. Аналіз і підготовка до виразного читання поетичних текстів.
30. Специфіка складання партитури і виразного читання поетичних творів різних жанрів.
31. Різні форми усного виконання драматичних творів.
32. Принципи відбору для виразного читання уривків з драматичних текстів та їх аналіз.
33. Складання партитур уривків із програмових драматичних творів та вдосконалення майстерності.
34. Теоретичні засади і практичні методи інсценізації.
35. Принципи вибору текстів для інсценізації.

36. Читання твору одною особою (перше знайомство) та його літературознавчий аналіз.
37. Режисерська розробка тексту (визначення кількості дійових осіб, створення їхніх «біографій», накреслення основних ліній характеру).
38. Пошук зорового образу твору (час, місце, обставини дії) та стилю інсценізації.
39. Читання твору в особах.
40. Особливості інсценування творів різних жанрів.

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання

кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_ тиждо